

αντίθετο με τη φιλοσοφία του Κώδικα που συζητούμε σήμερα και με την επιδιωκόμενη αναβάθμιση της περιφέρειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί ο Κώδικας που συζητούμε σήμερα να μην αποτελεί προφανώς ριζική τομή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι όμως πολύ πιο μπροστά, πολύ περισσότερο προς αυτήν την κατεύθυνση από κάθε προηγούμενο νομοσχέδιο και από κάθε σχέδιο που είχε εκπονήσει προηγούμενη κυβέρνηση.

Βεβαίως, προς την κατεύθυνση της αυτοδιοίκησης, πολλά θα μπορούσαμε ακόμη να συζητήσουμε. Και βέβαια θα μπορούσαμε να συζητήσουμε για λιγότερους και μεγαλύτερους δήμους, για φορολογική αποκέντρωση, για μητροπολιτική αυτοδιοίκηση. Όμως, σε τι ο Κώδικας είναι εμπόδιο για να πάμε αργότερα ένα βήμα πιο πέρα;

Θεωρώ ότι μπορούμε κάλλιστα να το κάνουμε. Άλλωστε, η ίδια η Κυβέρνηση και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός ακόμα έχει δεσμευθεί να αρχίσει διάλογο και με την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και με την Ε.Ν.Α.Ε. αργότερα για τη διοικητική δομή της χώρας. Θεωρώ, όμως, ότι σημασία έχει πως για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας μας οδηγούμαστε προς μία πολύ μεγάλη αποκέντρωση.

Επιτρέψτε μου, τελειώνοντας, να σας αναφέρω ενδεικτικά α: η του κ. Κ: ιναφέρω αι 14 ς σε ό,τι αι λλοποιη- θε

... και παρα τις επιμερους παρατηρήσεις μου σας καλώ να ψηφίσετε τον Κώδικα αυτό.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ πολύ την κυρία Κανελλοπούλου.

Το λόγο έχει ο κ. Σωκράτης Κοσμιδής.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Δήμος Αθηναίων έχει πληθυσμό μεγαλύτερο από την όγδοη σε πληθυσμό περιφέρεια της Ελλάδας. Η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων αν ήταν δήμος, θα ήταν τρίτος σε πληθυσμό μετά τους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης. Ο τελευταίος σε πληθυσμό νομός της χώρας έχει πληθυσμό που τον κατατάσσει μετά τον τεσσαρακοστό πρώτο δήμο της χώρας.

Έχουμε οκτώ δήμους με πληθυσμό πάνω από εκατό χιλιάδες. Έχουμε πεντακόσιους σαράντα δύο δήμους, δηλαδή περισσότερους από τους μισούς, με πληθυσμό κάτω από πέντε χιλιάδες. Ο πρώτος σε έκταση δήμος της χώρας έχει έκταση χίλιες φορές μεγαλύτερη από τον μικρότερο δήμο. Πάνω από διακόσιοι δήμοι έχουν έκταση μεγαλύτερη από αρκετούς νομούς.

Τα χαρακτηριστικά στοιχεία που προανέφερα, καταδεικνύουν την ακραία ανορθολογικότητα της διοικητικής δομής και διάρθρωσης της χώρας. Και σκεφτείτε ότι μεσολάβησε το 1997 η γενναία και τολμηρή αναδιάταξη με το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» με το οποίο συμμαζεύτηκαν οι δήμοι και οι κοινότητες σε αναλογία ένας νέος σε έξι παλαιούς.

Είναι, λοιπόν, πρόδηλο και πανθομολογούμενο ότι ο αριθμός των δήμων και νομαρχιών στην Ελλάδα είναι μεγάλος, αναντίστοιχος και δυσανάλογος με τον πληθυσμό και τις διαστάσεις της χώρας μας, όσο κι αν ληφθούν υπόψη οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες.

Στον ίδιο προβληματισμό υπάγεται η αμφισβήτηση της ανάγκης αυτόνομης ύπαρξης πολλών δήμων, οι οποίοι από μακρού έπαυσαν να είναι αυτόνομοι οικιστικοί ιστοί σε ικανή απόσταση από άλλους. Είναι απλά αθροισμα οικοδομικών τετραγώνων σε πλήρη σύνθεση γύρω-γύρω με άλλους απολύτως ομόρους δήμους και χωρίς κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα, ούτε καν ιστορικό. Δείτε τις δεκάδες των δήμων που συγκροτούν το λεκανοπέδιο της Αττικής. Θα πάμε σε μητροπολιτικούς δήμους;

Πέραν αυτών ωρίμασαν οι συνθήκες, ενόψει και της Αναθεώρησης του Συντάγματος, για δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που θα είναι οι δήμοι - που δεν πρέπει να ξεπερνούν τον αριθμό των τριακοσίων - και οι περιφέρειες. Έτσι θα εκλείψουν και οι υπερνομαρχίες, οι οποίες θεσπίστηκαν για ευνόητους

λόγους, ωστόσο ως μορφώματα διοικητικά είναι παράδοξα, αν όχι εκτρωματικά.

Κάθε καθυστέρηση στην υιοθέτηση, θεσμοθέτηση και υλοποίηση ενός νέου διοικητικού χάρτη της χώρας στον εικοστό πρώτο αιώνα και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης βλάπτει, γιατί στο μεταξύ εδραιώνονται εξουσίες στους σημερινούς δήμους, κοινότητες και νομαρχίες και οι αντιστάσεις στο μέλλον θα πληθαίνουν για λόγους αμιγώς συμφεροντολογικούς. Τον Οκτώβριο θα έχουμε δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, όπου θα υπάρχουν πάνω από διακόσιες χιλιάδες υποψήφιοι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τη στιγμή που δεν έγινε δεκτή η πρότασή μου για συζήτηση του Κώδικα ως κοινού νομοσχεδίου, υποχρεώνομαι και επιλέγω μερικά σημεία αναφοράς.

Άρθρο 75 και επόμενα: Σ' αυτά τα άρθρα αναφέρονται οι αρμοδιότητες του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ένδειξη «κυρίως». Δηλαδή, υπάρχουν και άλλες αρμοδιότητες, οι οποίες δεν κατονομάζονται. Ποιες είναι αυτές οι άλλες που καλύπτονται με ενδεικτική αναφορά;

Πέραν αυτού, παρατηρώ μία πρωτοφανή ευρύτητα στη διατύπωση των αρμοδιοτήτων, ώστε να χωράνε τα πάντα και είναι βέβαιο ότι απ' αυτές τις αρμοδιότητες οι δήμαρχοι θα ασκούν τις δημοφιλείς, αφήνοντας τις άλλες - παραδείγματος χάρι, τους Χ.Υ.Τ.Α. - στο κράτος.

Η άποψή μου είναι: Οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων, καθαρές λύσεις και σχέσεις με την κεντρική διοίκηση. Θεωρώ βέβαιο ότι θα υπάρξουν εμπλοκές και επικαλύψεις και επιπλέον οι δήμοι θα ζητούν κονδύλια για την άσκηση των ευρέως διατυπούμενων αρμοδιοτήτων.

Προσπαθώ να φανταστώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιες από τις αναφερόμενες ενδεικτικά αρμοδιότητες θα ασκήσει, παραδείγματος χάρι η Κοινότητα Βραχασίου.

Ενόψει των ευρύτατων αρμοδιοτήτων φρονώ ότι ο νομοθέτης πρέπει να είναι αυστηρός ως προς τα κωλύματα. Κι όμως ο Κώδικας είναι ιδιαίτερα ελαστικός σ' αυτά όσον αφορά τις ποινικές καταδίκες. Όπως είναι καταστρωμένες οι διατάξεις, τα κωλύματα ισχύουν μόνο για την επόμενη της αμετάκλητης καταδίκης εκλογική αναμέτρηση και όχι διαρκώς. Σε καταδίκη για κακούργημα το κώλυμα διαρκεί αν και όσο το δικαστήριο επέβαλε στέρησης πολιτικών δικαιωμάτων, συνήθως μέχρι τις μεθεπόμενες εκλογές.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Άλλαξε αυτό, κύριε συνάδελφε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Το είδα. Αυτό που λέω τώρα δεν αλλάζει.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Άλλαξε, κύριε συνάδελφε, παρ' όλο που δεν χρειαζόταν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Δεν αλλάζει. Το ότι δεν είναι διαρκές το κώλυμα δεν άλλαξε.

Σε καταδίκες για πλημμεληματικές πράξεις αναφερόμενες περιοριστικά στο άρθρο 29 του Κώδικα, το κώλυμα ισχύει μόνο για τις επόμενες εκλογές και από την περιοριστική αναφορά εκλείπει η παράβαση καθήκοντος, η οποία ωστόσο προβλέπεται ως λόγος έκπτωσης κατά το άρθρο 146. Είναι φανερό ότι ευνοούνται κάποιοι καταδικασμένοι για παράβαση καθήκοντος υποψήφιοι δήμαρχοι, των οποίων το όνομα, παρ' όλο που πιεστικά το ζήτησα στην Επιτροπή, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών δεν κατονομάζει.

Άποψή μου είναι ότι για τους αιρετούς τοπικούς άρχοντες τα κωλύματα πρέπει να είναι τουλάχιστον τα ίδια που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα και να είναι και διαρκή. Μου είναι ακατανόητο ότι κάποιος καταδικασμένος για παράβαση καθήκοντος δεν μπορεί να διοριστεί ούτε κλητήρας στο δημόσιο, μπορεί όμως να γίνει δήμαρχος.

Μη έχοντας χρόνο, κλείνω με το άρθρο 169 που προβλέπει τον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για λιγότερους από τους μισούς δήμους, δηλαδή όσους έχουν πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες άτομα. Ο έλεγχος περιορίζεται στο αν υπάρχει εγγεγραμμένη πίστωση, αν τηρήθηκαν οι λογιστικές διαδικασίες και αν είναι πλήρη τα δικαιολογητικά της δαπάνης.

Δεν προβλέπεται δηλαδή κανένας έλεγχος, για παράδειγμα, αν μία ανάθεση έργου ή μία προμήθεια έγινε με νόμιμες διαδικασίες.

Και μη μου πείτε, κύριε Υπουργέ, ότι υπάρχει η φράση «ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει το Ελεγκτικό Συνέδριο», γιατί αυτή η φράση αναφέρεται στη διαδικασία και όχι στο περιεχόμενο του ελέγχου το οποίο αναφέρεται περιοριστικά, όπως προανέφερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε έναν κώδικα ο οποίος θα είναι βραχύβιος, οι εξελίξεις θα είναι ραγδαίες, θα επιβάλουν άλλη διοικητική δομή στη χώρα –και αλίμονο- και θα τον ξεπεράσουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Γι' αυτό και τον καταψήφίζω, αν και αναγνωρίζω ότι περιέχει αρκετές σωστές διατάξεις τις οποίες θα ψήφισα, εάν μου το επέτρεπε η διαδικασία που ακολουθήθηκε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ευχαριστώ, κύριε Κοσμίδη.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσα να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σωτήρης Χατζηγάκης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να πω δυο λόγια πάλι για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις.

Πρώτον, άκουσα την κριτική του κ. Κοσμίδη για το θέμα της παράβασης καθήκοντος. Ερώτημα: Είναι σήμερα, σύμφωνα με τον Κώδικα, με τη νομοθεσία που ισχύει, η παράβαση καθήκοντος κώλυμα; Όχι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Στο Δημοσιολογικό Κώδικα;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Όχι στο Δημοσιολογικό Κώδικα, κύριε Κοσμίδη. Μιλώ για τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Δεν είναι. Και λοιπόν;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Γιατί κάνετε τέτοια κριτική σ' αυτήν την Κυβέρνηση; Εγώ προσθέτω κωλύματα και με μέμφεστε γιατί δεν πρόσθεσα και αυτό που δεν υπάρχει σήμερα. Δηλαδή, τι κριτική μου κάνετε; Τόσα χρόνια που κυβερνούσατε, για ποιο λόγο δεν το βάλατε εσείς; Εγώ προσθέτω και το κάνω αυστηρότερο το πλαίσιο. Μου ζητάτε να το κάνω ακόμα περισσότερο και ξεχνάτε μία λεπτομέρεια...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Δεν δικαιούμαι;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ξέρετε, κύριε Κοσμίδη, τι συνταγματικά προβλήματα θα μπορούσαμε να είχαμε, καθώς μου ζητάτε να κάνω διαρκές το πρόβλημα στην περίπτωση κακουργήματος. Δεν φτάνει που το βάζω το κώλυμα –ανεξάρτητα, γιατί σας είχα πει ότι δεν χρειαζόταν, επειδή προβλέπεται η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων- αλλά πάλι εγώ το βάζω και το κάνω αυστηρότερο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Είναι αυστηρότερο από το πλαίσιο που είχατε όταν κυβερνήσατε τόσα χρόνια; Ναι ή όχι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Είναι.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Δεν προβλεπόταν η παράβαση καθήκοντος και μου ζητάτε να τη βάλω ως πρώτον; Ναι ή όχι; Κύριε Κοσμίδη –για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους- ξέρετε τι συνταγματικό πρόβλημα μπορεί να δημιουργηθεί, όταν τέτοιο κώλυμα δεν μπορεί να υπάρχει για τους Βουλευτές; Γιατί άραγε για τους δημοτικούς άρχοντες θα ζητά-

με περισσότερα από ό,τι ζητάμε από τους συναδέλφους μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα; Και όσον αφορά στους εαυτούς μας, είμαστε αξιόπιστοι, κύριε Κοσμίδη; Έλατε στην Αναθεώρηση να μου το πείτε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Και από τους δημοσίους υπαλλήλους γιατί ζητάτε περισσότερα και δεν υπάρχει συνταγματικό κώλυμα;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Γιατί ο δημόσιος υπάλληλος έχει άλλα καθήκοντα να ασκήσει, κύριε Κοσμίδη. Δεν είναι αιρετός ο δημόσιος υπάλληλος, κύριε Κοσμίδη. Είναι το ίδιο πράγμα; Πιστεύετε, δηλαδή, ότι πρέπει και για τους αιρετούς και για τους δημοσίους υπαλλήλους να υπάρξουν τα ίδια κωλύματα;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Έτσι πιστεύω.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Μα, δεν νοείται, κύριε Κοσμίδη. Και εγώ παρακαλώ πολύ για ένα πράγμα: Να σεβαστούμε το γεγονός ότι η δημοκρατική νομιμοποίηση είναι πολύ σημαντικό πράγμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει ξανά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Και το λέω, μολονότι στην Αναθεώρηση προτείνουμε –και πρέπει να το προτείνουμε- να πάμε βαθύτερα. Όμως, σας παρακαλώ πάρα πολύ να έρθετε να συζητήσετε και με τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ας μην πετάμε στην πυρά ορισμένα πράγματα.

Σε ό,τι αφορά στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θα σας πω κάτι πολύ απλό. Τον έλεγχο τον βάζουμε όπως πρέπει και όπως προβλέπει το Ελεγκτικό Συνέδριο. Όμως, σας παρακαλώ πάρα πολύ, ο έλεγχος θεσπίστηκε μεν από εσάς, όμως δεν τον κάνατε ποτέ πράξη, γιατί δεν τον εφαρμόσατε ποτέ. Αυτή η Κυβέρνηση τον έβαλε σε εφαρμογή από 1ης Ιουλίου του 2005.

Εγώ ως Υπουργός ξέρω ότι τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί, πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε γιατί πρέπει να διασφαλίσουμε και τη νομιμότητα και την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των Ο.Τ.Α., μέχρις ότου και το Ελεγκτικό Συνέδριο αποκτήσει την πλήρη στελέχωση. Ήδη, του δώσαμε δυνάμεις για να το κάνει, πρέπει να μπορέσει να λειτουργήσει ακόμα καλύτερα.

Αλλά, κύριε Κοσμίδη, έχετε διατελέσει Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου πολλά χρόνια και έχετε εμπειρία και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι οι τομές που κάνουμε πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να αποδίδουν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Αυτό σημαίνει ότι δεν δικαιούμαι να μιλάω εγώ;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Καθόλου. Άλλο είπα. Δεν πρόλαβα να μιλήσω, κύριε Κοσμίδη.

Λέω ότι έχετε την εμπειρία του ανθρώπου, ο οποίος γνωρίζει ότι όταν κυβερνάς, οι κανόνες που πρέπει να βάζεις, πρέπει να είναι και αποτελεσματικοί και δίκαιοι. Γιατί όταν κάνεις πράγματα, τα οποία αποτρέπουν πλήρως την αποτελεσματικότητα, εν ονόματι κάποιων αρχών, τότε στην πραγματικότητα δεν καταλήγεις πουθενά. Οδηγείσαι σ' αυτό που συνέβαινε πριν.

Ξέρετε γιατί δεν έμπαινε ποτέ σε εφαρμογή η διάταξη περί προληπτικού ελέγχου; Γιατί υπήρχε αυτός ο φόβος. Μπήκε η διάταξη, εφαρμόζεται για πρώτη φορά, γι' αυτό και πέφτει ο δείκτης κακοδιαχείρισης από χρόνο σε χρόνο, πέρσι και φέτος. Δείτε τα στοιχεία του Συνηγόρου του Πολίτη.

Σκεφθείτε λιγάκι. Δεν θέλω να παραστήσω τον καλό στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σκεφθείτε με τι μέσα, τι δυνατότητες, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάνουν τη δουλειά τους. Αν ζησετε το Υπουργείο Εσωτερικών θα καταλάβετε ότι πρέπει να αντιληφθούμε πως αυτό που καταγγέλλουμε ως παρανομία πολλές φορές δεν γίνεται συνειδητά, δεν γίνεται επειδή ο άλλος επιδιώκει να το κάνει. Όχι ότι δεν υπάρχουν και τέτοιες περιπτώσεις. Επί των ημερών μου οι εκπώσεις αιρετών είναι τετραπλάσιες από ότι επί των ημερών σας. Και αυτό λέει κάτι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ονόματα.